

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

1. Johdanto

Vuonna 2024 kaksikymmentä vuotta täyttävä Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu toimintalinjauksensa mukaisesti Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tavoitteena on, että hiippakunnan seurakunnat hyödyntävät tuomiokapitulin henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjoamaa tukea ja ohjausta keskeisissä vastuutehtävissään. Viimeiset vuodet ovat osoittaneet, että toimintaympäristön muutosten ennakointi on vaikeaa ja yllättäviin tekijöihin on syytä varautua. Nyt nähtävissä olevista muutokseen vaikuttavista tekijöistä merkittävimpiä ovat ilmastokatastrofi, inflaatio ja Venäjän jatkama hyökkäyssota.

Ilmastonmuutos ja lähialueilla puhjennut sota ovat lisänneet hengellisen tuen tarvetta. Kirkon tehtävä osana suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta on tukea henkistä kriisinkestävyyttä. Tuomiokapituli tukee seurakuntia tässä kouluttamalla työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Työssä tuetaan erityisesti lapsia ja nuoria sekä otetaan huomioon sodan ja ilmastokatastrofin herättämät hengelliset kysymykset. Piispa ja tuomiokapitulin muu henkilökunta osallistuu ilmasto- ja turvallisuuskriisejä koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ylläpitämällä toivon näköalaa. Samalla rakennetaan proaktiivisesti kokonaisturvallisuutta tukevia yhteistyöverkostoja yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

Sodan ja ilmastokatastrofin vaikutukset maailman ruokaturvalle lisäävät mitä todennäköisemmin turvapaikanhakijoiden määrää maassamme. Seurakuntien antama henkinen, hengellinen ja aineellinen tuki toteutetaan vuorovaikutuksessa ekumeenisten kumppanien ja muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Taloudellinen tilanne jatkuu suuressa osassa seurakuntia haastavana. Tuomiokapituli pyrkii tukemaan erityisesti taloudellisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia seurakuntia. Talouden kiinteä ja säännöllinen seuranta toimii tässä keskeisenä työkaluna. Kirkon sitoutuminen konkreettisiin ilmastotavoitteisiin tarjoaa vahvat puitteet seurakuntien tukemiselle konkreettisissa ympäristöteoissa.

Pandemia-aika, ilmastokatastrofi, turvallisuus- ja taloustilanteen epävarmuus ovat heikentäneet seurakuntien työntekijöiden ja -yhteisöjen hyvinvointia. Tuomiokapitulin työn keskeinen painopiste tulevana vuonna on seurakuntien työntekijöiden ja työyhteisöjen hyvinvoinnin tuki. Tämä

on merkityksellistä myös seurakuntien työnantajamaineen kannalta, jota pyritään vahvistamaan tarjolla olevan työvoiman niukentuessa.

2. Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee vuonna 2024 yhteensä 10 henkilöä. Näistä yhdeksän on virkasuhteessa ja yksi on määräaikainen työsopimussuhteinen työntekijä, jonka palvelussuhde kestää vuoden 2024 loppuun. Määräaikaisuuden perusteena on tuomiokapitulin organisaatiouudistus ja tehtävien uudelleenjärjestelyistä johtuva tehtävien vakiintumattomuus. Työtehtäviä ja -järjestelyjä arvioidaan organisaatiouudistuksesta saatujen kokemusten pohjalta vuoden 2024 aikana.

3. Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet ja mittarit

Espoon tuomiokapitulin työntekijät tapasivat seurakuntakierroksella keväällä 2023 seurakuntien ylintä johtoa sekä johtoryhmiä tai pienissä seurakunnissa koko työyhteisön. Tapaamisessa toteutettiin signaalityöskentely, jossa tunnistettiin yhdessä toimintaympäristön ilmiöitä ja muutoksia. Niissä nousseet vahvimmat signaalit (mm. työhyvinvointi ja rekrytointi) vaikuttavat jatkossa työmme suuntaamiseen.

Muutokset toimintaympäristössä ja maailmassa ovat aiheuttaneet pitkittynyttä stressiä ja haastaneet jaksamista työyhteisöissä. Tuki- ja ohjaustoiminnan kysyntä ja tarve tulee kasvamaan. Tuemme teemaan liittyvän tietoisuuden kasvamista ja sitä, että työhyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyvissä kysymyksissä tunnistetaan mahdollisimman tarkasti keskeiset kysymykset ja ongelmat, jotta tukitoimet kohdennetaan seurakunnan tai työntekijöiden tarpeita vastaavaksi.

Sitoudumme vahvistamaan ympäristötietoisuutta ja kestäväen tulevaisuuden ajattelua arvojemme pohjalta edistämällä sitä kaikissa päätöksissämme ja toimissamme. Tuemme seurakuntia kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa, tulevana vuonna erityisesti kirkon ympäristödiplomin hankkimisessa osana *Hiilineutraali kirkko 2030* -strategiaa. Rakennamme hiippakuntaan uudeen ympäristövastaavien verkoston.

Uuden kirkkolain myötä jokaisessa seurakunnassa tulee olla nuorten vaikuttajaryhmä. Tuemme seurakuntien nuorten vaikuttajaryhmiä kokoamalla heidät yhteen vuosittain. Järjestämme seurakuntien häirintäyhdyshenkilöille koulutusta ja työnohjauksellista tukea. Lisäämme tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvää tietoisuutta. Tavoitteena on, että seurakunnat nimeävät saavutettavuusyhdyshenkilöitä.

Kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalit pidetään 13.2.2024. Tarjoamme erityisesti uusille luottamushenkilöille perehdytyskoulutusta. Järjestämme tarpeen mukaan kirkkolain uudistukseen liittyviä hallinnollisia koulutuksia. Lisäksi varaudumme järjestämään koulutusta käyttöön otettavista uusista järjestelmistä.

Hiippakunnan papiston henkilöstöhallinnon hoitaminen on tuomiokapitulin keskeinen tehtävä. Edistämme motivoituneiden, ammattitaitoisten ja kutsumustietoisten pappien rekrytoimista hiippakunnan seurakuntiin ja ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kirkkoherrojen sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallintohenkilöstön kanssa. Papiston rekrytoinnin kehittäminen liittyy muihin rekrytoimintoihin vahvistaviin toimiin.

Tuemme Namibian evankelis-luterilaisen kirkon (ELCIN) läntisen hiippakunnan aloittamaa puhe- ja linnaustoimintaa ja pidämme yhteyttä toiminnan koordinaattoriin ja annamme tarpeen mukaan koulutus- ja työnohjauksellista tukea. Tuemme myös vasta alkanutta sairaalapappien työnohjauksellista yhteistyötä ystävyyshiippakunnassamme.

Vuonna 2024 Espoon hiippakunnan piispa toimii Yhteisvastuukeräys-piispana ja Espoon hiippakunta keräyksen ns. emäntähiippakuntana. Vuoden aikana pidämme esillä monikulttuurisen elämän ja kansainvälisen vastuun kysymyksiä.

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet (max. 5)	Mittarit / arviointikriteerit
1. Mahdollistamme uutta ajattelua.	1.1. Tarjoamme yhteisiä kohtaamisen ja oppimisen tiloja. 1.2. Vahvistamme seurakuntien strategista suunnittelua 1.3. Vahvistamme kestävästä tulevaisuutta tukevaa toimintaa	1.1.1. Kaikki kapitulin toteuttamat työskentelyt ja verkostopäivät valmistellaan siten, että painopisteet huomioidaan kattavasti ja niissä tuetaan uudenlaista ajattelua. 1.1.2. Järjestämme työhyvinvointia ja toimintakykyä käsittelevän seminaarin. 1.1.3. Järjestämme KTK:n kanssa valtakunnalliset työnohjaajien verkostopäivät. 1.1.4. Järjestämme piispojen vuosittaisen neuvotteluviikon, joka toteutetaan opintomatkana Geneveen.

		<p>1.2.1 Järjestämme skenaariotyöskentelyt rovas-tikunnittain.</p> <p>1.3.1 Tuemme seurakun-tia hankkimaan kirkon ympäristödiplomin vuoden 2024 loppuun mennessä.</p> <p>1.3.2. Vahvistamme ympäristövastaavien verkos-toa.</p> <p>1.3.3. Lisäämme ympäris-töaiheisen viestinnän määrää.</p> <p>1.3.4. Tuemme kestäväään tulevaisuuteen ja luoma-kuntaan liittyvää teolo-gista ajattelua mm. hen-gellisen elämän päivissä ja KKT-valmennuksen retriitissä.</p>
<p>2. Tuemme seurakuntien toimintakykyä muutoksessa</p>	<p>2.1. Tuemme lähijohtajia.</p> <p>2.2. Edistämme riittävän ja osaavan työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä seurakunnissa. Tarkastelemme yhteistyötahojen kanssa polkua opiskelupai-kan valinnasta työllistymiseen ja pysy-miseen seurakunnassa.</p> <p>2.3. Tuemme kriisinkestävyyttä, toi-mintakykyisyyttä ja resilienssiä</p>	<p>2.1.1. Jatkamme 2023 al-kanutta työkykyjohtami-sen koulutusta 2024 (KEVA-yhteistyö).</p> <p>2.1.2. Tarjoamme seura-kunnille työyhteisökon-sultteja kehittämistyöhön.</p> <p>2.1.3. Järjestämme diako-nia- ja kasvatuksen lähi-johtajille mahdollisuuksia kohtaamiseen.</p> <p>2.2.1. Valmistelemme DIAK yhteistyönä seura-kuntien veto- ja pitovoi-maa vahvistavaa ESR+-hanketta.</p> <p>2.3.1. Tarjoamme seura-kunnille työyhteisökon-sulttien fasilitoimia tilaus-koulutuksia ja ajatushau-tomoita.</p>
<p>3. Turvaamme hyvän ja toimivan hallinnon</p>	<p>3.1. Koulutamme ja neuvomme seura-kuntia uuden kirkkolainsäädännön omaksumisessa ja soveltamisessa</p> <p>3.2. Kehitämme kriisivalmiutta hiippa-kunnassa</p> <p>3.3. Vahvistamme yhteyksiä alueellisiin viranomaisiin ja muihin yhteistyötahoi-hin</p> <p>3.4. Edistämme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta seurakun-nissa.</p>	<p>3.1.1. Järjestämme koulu-tuksia.</p> <p>3.1.2. Laadimme tietois-kuja uutiskirjeeseen.</p> <p>3.1.3. Seurakunnat sovel-tavat päätöksenteossaan ajantasaisia säännöksiä.</p> <p>3.2.1. Hehu-verkosto toi-mii jokaisessa rovas-tikunnassa.</p> <p>3.2.2. Seurakuntien työn-tekijät tietävät tehtävänsä kriisin sattuessa.</p> <p>3.2.3. Osallistumme val-miusharjoituksiin.</p>

		<p>3.3.1. Järjestämme säännöllisiä tapaamisia ja pidämme yhteyttä sekä huolehdimme sujuvasta tiedonkulusta mm. puolustusvoimien, aluehallintoviraston ja pelastustoimen kanssa.</p> <p>3.3.2. Toimimme niin, että kirkon edustuksellisuus vahvistuu alueellisilla maanpuolustuskursseilla.</p> <p>3.3.3. Toimimme niin, että rakenteet hyvinvointialueiden ja seurakuntien yhteistyölle on luotu.</p> <p>3.4.1. Vahvistamme seurakuntien tasa-arvo ja yhdenvertaisuushenkilöiden verkostoa.</p> <p>3.4.2. Tuemme seurakuntia perustamaan nuorten vaikuttajaryhmiä ja mahdollistamme ryhmien välistä vuorovaikutusta.</p> <p>3.4.3. Vahvistamme ja koulutamme seurakuntien häirintäyhdyshenkilöverkostoa.</p>
--	--	--

<p>Vaikuttavuuden arviointi</p>
<p><i>Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille?</i></p> <p><i>Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?</i></p> <p>Painopiste 1: Seurakuntien strateginen suunnittelu ja toiminta vahvistuu. Tietoisuus ympäristökatastrofista vahvistuu ja johtaa konkreettisiin toimiin.</p> <p>Painopiste 2: Osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus seurakunnissa paranee. Seurakuntien työyhteisöjen työhyvinvointi ja toimintakyky paranevat.</p> <p>Painopiste 3: Ymmärrys hyvän hallinnon perusteista ja voimassa olevasta lainsäädännöstä kirkastuu. Seurakunnan työntekijöiden osaaminen hallinnollisista menettelyistä vahvistuu. Seurakuntien henkilöstön kriisivalmius ja henkinen kriisinkestävyys vahvistuvat, mikä lisää yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta.</p>

<p>Osaamisen kehittäminen</p>
<p><i>Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?</i></p> <p>Painopiste 1: Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.</p> <p>Painopiste 2: Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.</p> <p>Painopiste 3: Osaaminen olemassa.</p>

TALOUSARVIO 2024

Kirkkolain 17 a luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talousarvio toimitetaan osaksi Kirkon keskusrahaston talousarviota, jonka vahvistaa kirkolliskokous.

Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Hiippakuntien rahanjakomallissa tuomiokapitulin kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruusina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkhiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme tekijää. Nämä tekijät painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehykseen on vuodelle 2024 tehty 1,8 % korotus vuoden 2023 talousarviokehykseen verrattuna. Näin ollen talousarviokehys vuodelle 2024 on henkilöstö- ja toimintakulujen osalta 1.022.600 €, joka on 18.087 € suurempi kuin vuoden 2023 kehys. Espoon hiippakunnan toimintakate vuonna 2024 on 1.270.850 € (vuonna 2023 1.215.613 €). Siihen sisältyvien kiinteistökulujen osuus on 248.250 €.

Henkilöstökulut (tuomiokapitulin henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden sekä muut palkkiokulut sivukuluineen) ovat yhteensä 951.450 €.